

Lev Detela

V dunajskem Inštitutu za avstrijske vede o nemški družini v Sloveniji rojenega avstroogrškega generala Mascheka von Maasburga

14. novembra je univerzitetna profesorica Mira Miladinović Zalaznik, ki je do upokojitve delovala na Inštitutu za germanistiko na ljubljanski filozofski fakulteti, v nabito polni dvorani dunajskega Inštituta za avstrijske vede na skupni prireditvi s Slovenskim inštitutom razčlenila zapleteno usodo treh generacij nemške plemiške družine Maschek von Maasburg. Ta je tesno povezana s preteklim življenjem v Sloveniji, čeprav je danes raztresena po vsem svetu. Po naključju je predavateljica v novogoriškem muzeju odkrila dnevnik avstroogrškega generalnega majorja Johanna Mascheka von Maasburga, ki ga je pisal na območju soške fronte sredi prve svetovne vojne. Po vojni je upokojeni general Maschek živel v Vipavi, kjer se je posvečal tudi slikarstvu. Eden od njegovih sinov je padel že leta 1914 kot avstroogrski oficir na vzhodni fronti proti Rusiji, drugi sin Wilhelm pa je bil v bojih težko ranjen in se je vrnil domov kot invalid. V drugi svetovni vojni je podpiral slovensko – jugoslovansko protifašistično gibanje. Kljub temu, da ga je preganjala gestapo, je postal po koncu vojne sumljiv tudi novim komunističnim

oblastem. Leta 1947 je zapustili Slovenijo in se umaknil na Koroško, kjer je leta 1957 v revščini umrl v Celovcu, saj so tedanje jugoslovanske oblasti razlastile celotno premoženje njegove družine v Sloveniji.

Tudi njegov edini sin Friedrich Nikolaus je sodeloval v protifašističnem odporiškem gibanju. Kljub temu je bil zaradi svojega nemškega in plemiškega izvora, kar je značilno za prvi povojni čas, moteča oseba. V Jugoslaviji ga je nadzorovala OZNA oziroma UDBA, toda nezaželen je bil tudi v Avstriji in na Južnem Tirolskem.

Predavateljico sta s kratkima nagovoroma pozdravila direktor Inštituta za avstrijske vede Ernst Bruckmüller in Herbert Seher v imenu Slovenskega inštituta. Diskusijo po predavanju, ki se je sukala okoli obeh uničevalnih svetovnih vojn v prejšnjem stoletju, ko ni bilo časa za to-

leranco in pravičnost do domnevno drugačnih ali drugače usmerjenih, je vodil univerzitetni docent Feliks J. Bister.

Ob letošnji petinšestdesetletnici univerzitetne profesorice Mire Miladinović Zalaznik je nedavno pri Znanstveni založbi Filozofske fakultete v Ljubljani v zbirki Slovenske germanistične študije izšel obsežen jubilejni zbornik, v katerem je objavljenih 26 znanstvenih prispevkov predvsem s področja nemško – slovenskih kulturnih in kulturnopolitičnih odnosov v preteklosti in v današnjem času. Poseben sestavek je namenjen nemškemu časopisom, ki so izhajali na Slovenskem, na primer ljubljanskemu časniku Laibacher Zeitung. Na koncu je objavljena obsežna monografija Mire Miladinović Zalaznik, ki je temeljit vir podatkov o razgibanem delu te slovenske znanstvenice.

NOVICE (Celovec) 45/24.11.2018